

Приватний вищий навчальний заклад
«Буковинський університет»
Юридичний факультет
Кафедра фундаментальних юридичних дисциплін

СХВАЛЕНО
на засіданні науково-методичної
ради факультету
протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан юридичного факультету
/Стелла КЕЛЬБЯ/
_____ 2024 р.

СИЛАБУС
обов'язкової навчальної дисципліни
«Цивільне право»

Освітньо-професійна програма:	<u>Право</u>
Спеціальність:	<u>Право»</u>
Галузь знань:	<u>08 «Право»</u>
Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський)</u>
Факультет:	<u>юридичний</u>
Мова навчання:	<u>українська</u>
Розробник:	<u>УТЕХІН Ігор Борисович, завідувач кафедри фундаментальних юридичних дисциплін, кандидат юридичних наук, доцент</u>
Профайл викладача	<u>https://bukuniver.edu.ua/university/facultiesand-departments/faculty-of-law/departments-of-fundamental-legal-disciplines/</u>
	<u>utehin.igor2017@gmail.com</u>
Консультації	<u>четвер з 10.00 до 16.00</u>

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Навчальна дисципліна «Цивільне право» є обов'язковою складовою навчального плану підготовки фахівців першого бакалаврського рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» в обсязі 270 годин, з яких для здобувачів денної форми навчання передбачено: лекцій – 80 год., практичних занять – 66 год., і самостійної роботи – 124 год.; та для здобувачів заочної форми навчання: лекцій – 16 год., практичних занять – 14 год., та самостійної роботи – 240 год. Навчальна дисципліна побудована відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS) і складається з 9 кредитів. Форма підсумкового контролю – екзамен.

Цивільне право України – одна з основних і найважливіших фундаментальних навчальних дисциплін, що обов'язково вивчається в усіх вищих навчальних юридичних закладах і на юридичних факультетах. Це обумовлено тим, що без знань цієї галузі права не можлива підготовка юриста до професійної діяльності. Особлива роль цивільного права зростає сьогодні, в час становлення і розвитку ринкових відносин та громадянського суспільства в Україні. Це викликано по-перше, наявністю власника і власності у всіх її різновидах. По-друге, розвитком товарно-грошових відносин у нашому суспільстві. І по-третє, слід звернути увагу і на позитивне значення цивільного права (приватного права) щодо захисту як власника так і всіх суб'єктів цивільно-правових відносин. Цивільне право покликане захистити всіх учасників відносин шляхом надання певних засобів, за допомогою яких є можливість відновити або компенсувати завдані збитки або шкоду.

2. Мета і завдання дисципліни

Предметом вивчення дисципліни є правові норми, що регулюють суспільні відносини у приватній сфері життя.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Цивільне право» є формування у здобувачів освіти знань у сфері приватного права як теоретичних так на рівні цивільного законодавства.

Основними *цілями (завданнями)* навчальної дисципліни є вивчення здобувачами основних понять, принципів та інститутів цивільного права та сімейного права, визначення напрямків правового регулювання приватних відносин; набуття навичок роботи з актами цивільного законодавства, вміння вирішувати практичні ситуації у сфері правового регулювання приватних правовідносин.

Здобувачі повинні здобути знання щодо:

основних положень доктрини цивільного права, Конституції України, міжнародних актів, Цивільного кодексу України, Законів України, підзаконних актів, звичаїв ділового обороту; предмета, методу, системи і принципів цивільного права; змісту його основних інститутів; правового статусу учасників цивільного права; сфери дії актів цивільного законодавства України в умовах воєнного стану.

Результати навчання за дисципліною. Після вивчення дисципліни здобувачі будуть знати: місце цивільного права у системі права; суть та зміст приватних прав осіб; основні нормативно-правові акти у сфері цивільних та сімейних відносин; підстави виникнення, зміни та припинення цивільних та сімейних правовідносин; способи захисту цивільних та сімейних прав і законних інтересів учасників відносин; поняття правочину,

систему договірної права, позадоговірні зобов'язання, спадкове право; судову практику у сфері цивільного права;

вміти: орієнтуватися в нормативних актах України які регулюють суспільні відносин у приватній сфері ; можливість аналізувати акти цивільного законодавства України; вирішувати практичні питання, які виникають у приватних відносинах; застосовувати теоретичні знання з «Цивільного права» та акти цивільного законодавства при вирішенні практичних завдань; складати правочини, договори; грамотно вирішувати питання реалізації норм цивільного права на практиці, в юридичній клініці університету.

3. Пререквізити

Вивчення курсу передбачає наявність системних та ґрунтовних знань із курсу – «Конституційне право України», «Теорія держави та права», «Юридична деонтологія».

4. Компетентності та результати навчання

Під час вивчення дисципліни, відповідно до освітньо-професійної програми, формуються наступні:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми

ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Фахові компетентності спеціальності (СК)

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК14. Здатність до консультивання з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання

норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Отримуються наступні програмні результати навчання (РН):

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел

РН5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю

РН11. Мати базові навички риторики

РН18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи

РН20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки

РН22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях

5. Зміст навчальної дисципліни

Цивільне право: Загальна частина

4-й семестр

Змістовий модуль I

Тема 1. Основні засади цивільного права

Тема 2. Поняття цивільного законодавства

Тема 3. Поняття і предмет науки цивільного права

Тема 4. Цивільне правовідношення

Тема 5. Фізичні особи

Тема 6. Диференціація дієздатності фізичних осіб

Тема 7. Юридичні особи

Тема 8. Загальні засади участі держави в цивільних правовідносинах

Тема 9. Поняття та класифікація об'єктів цивільних прав

Тема 10. Речі як об'єкти цивільних правовідносин

Тема 11. Поняття цивільного права, цивільного інтересу та обов'язку

Тема 12. Здійснення цивільних прав та виконання обов'язків

Змістовий модуль II

Тема 13. Загальні положення про захист цивільних прав та інтересів

Тема 14. Позовна давність

Тема 15. Поняття та ознаки правочину

Тема 16. Недійсність правочинів

- Тема 17. Представництво
- Тема 18. Поняття власності і права власності
- Тема 19. Права на чужі речі
- Тема 20. Загальні положення про право інтелектуальної власності
- Тема 21. Авторське право
- Тема 22. Поняття і види зобов'язань
- Тема 23. Забезпечення виконання зобов'язань
- Тема 24. Відповідальність в цивільному праві
- Тема 25. Категорія договору в цивільному праві

Цивільне право: Особлива частина

5-й семестр

Змістовий модуль III

- Тема 1. Загальні положення про купівлю – продаж.
- Тема 2. Захист прав споживачів.
- Тема 3. Види договору купівлі – продажу.
- Тема 4. Зовнішньо – економічний договір купівлі – продажу.
- Тема 5. Особливості ренти.
- Тема 6. Довічне утримання (догляд)
- Тема 7. Договір найму (оренди) та його види.
- Тема 8. Правовий статус лізингу.
- Тема 9. Договір найму житла

Змістовний модуль IV

- Тема 10. Договір підряду та його види.
- Тема 11. Правове забезпечення науково – дослідних, технологічних робіт.
- Тема 12. Загальні положення про послуги
- Тема 13. Окремі види договорів з надання послуг
- Тема 14. Управління майном
- Тема 15. Банківські послуги
- Тема 16. Зобов'язання за спільною діяльністю
- Тема 17. Позадоговірні зобов'язання.

Тема 18. Загальні положення про спадкування

При викладанні тем використовуються інформаційні технології навчання: презентації та робота з електронними ресурсами.

При підготовці до занять та виконанні самостійної роботи здобувачу рекомендується використовувати Робочу програму з навчальної дисципліни «Цивільне право» та Навчально-методичні посібники з Цивільного права.

6. Система контролю та оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ;
- метод мозкового штурму;
- кейс-технології.

Форми та методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- презентація результатів виконаних завдань;
- аналітичні звіти;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – екзамен.

Форми оцінювання студентів:

Поточне оцінювання: оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням активних методів і технологій організації навчального процесу, зокрема: тестові завдання, задачі, доповіді, інші інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання самостійних завдань, а також передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять та самостійної роботи впродовж семестру за накопичувальною сумою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати тематичного тестування), а також бали за підсумковий модульний контроль.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення результатів за період теоретичного навчання студентів на останньому за розкладом занятті. Основною формою підсумкового модульного контролю є контрольна робота.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECTS.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЄКТС	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		Екзамен	Залік
90-100	A	Відмінно	Відмінно
82-89	B	Добре	Добре
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	Незадовільно
1-34	F		

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Цивільне право»

Загальна частина

4-й семестр

Залік:

Поточний контроль (максимальна кількість балів)		Загальна максимальна кількість балів
Модуль I	Модуль II	
50	50	100

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Цивільне право»

Особлива частина

5-й семестр

Екзамен:

Поточний контроль (максимальна кількість балів)		Екзамен	Загальна максимальна кількість балів
Модуль I	Модуль II		
35	35	30	100

Політика академічної доброчесності

Здобувач повинен ознайомитися і дотримуватися Положення про забезпечення академічної доброчесності у ПВНЗ «Буковинський університет», яке міститься у вільному доступі на офіційному сайті університету. Здобувач повинен виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт та екзаменів заборонені. Користування мобільними пристроями допускається лише з дозволу викладача під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела. Використання можливостей штучного інтелекту може мати місце в обмеженому ряді випадків, у кожному разі із погодженням з викладачем.

7. Література

Нормативно-правові акти

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141; з наступними змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96вр>. (дата звернення: 04.09.2024).
2. Цивільний кодекс України: Офіційний текст / Міністерство юстиції України. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 464 с; з наступними змінами та доповненнями.
3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144; із наступ. змінами і доповненнями.
4. Земельний кодекс України. Затверджений Законом України від 25 жовтня 2001 р. // Урядовий кур'єр. – 2001. – 15 листопада; із наступними змінами і доповненнями.
5. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21-22. – Ст.135; з наступними змінами і доповненнями.

Основний

1. Цивільне право України. Загальна частина: підручник у 2-х кн. / за ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. –4-е вид., доп. і перероб. К.: Юрінком Інтер, 2017. 976с.
2. Цивільне право України. Особлива частина: підручник у 2-х кн. / за ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. –4-е вид., доп. і перероб. – К.: Юрінком Інтер, 2017. – 976с. – С. 8-28.
3. Цивільне право України: підручник : у 2 т. 1, Т. 2/ за заг. ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. – Х.: Право, 2014. – 656 с.; – С. 9-17.
4. Цивільне право України: Загальна частина, підручник./ за ред. проф. Шишки Р.Б. – К.: Ліра-К, 2020. – 660 с.
5. Цивільне право України: Особлива частина, підручник./ за ред. проф. Шишки Р.Б. – К.: Ліра-К, 2020. – 760 с.
6. Договірне право України: Особлива частина. Навч. посіб. / За ред.. О.В.Дзери, Н.С.Кузнецової. – К: Юрінком Інтер, 2009 р.
7. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2-т. Т.1, 2 / за ред. О. В.Дзери, Н.С. Кузнецової, В. В. Луця. – К. : Юрінком інтер, 2019. -7-е вид. перероб. і доп. – 805 с. – С. 5-16.
8. Луць В.В., Великанова М.М. Договори в цивільному праві. Навч. посіб. Юрінком інтер, 2023. 308 с.
9. Луць В.В., Великанова М.М. Типові форми договорів. Науково-практичний посібник. К. Юрінком інтер, 2023. 628 с.

Додатковий

1. Кот О.О. Здійснення та захист суб'єктивних цивільних прав: проблеми теорії та судової практики . Монографія / - К.: Алерта, 2017. – 494 с.
2. Сібільов М. Предмет приватного (цивільного) права // Право України: Доктрина приватного права України. – 2014. - № 6. – С. 66-74.
3. Борисова В. Принципи цивільного права / В. Борисова // Право України, 2017. -№ 7. – С.67-75.
4. Савченко В.О. Принцип неприпустимості свавільного втручання у сферу особистого життя людини як прояв свободи волі. Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Серія «Право», (32) 2021. <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/17816>
5. Правова доктрина України у 5-т. Т.3: Доктрина приватного права / Н.С. Кузнецова, Є.О. Харитонов, Р.А. Майданик та ін.. За ред. Н.С. Кузнецової. – Х.: Право, 2013. – 780 с.
6. Кодинець А.О. Інформація як об'єкт цивільних прав: концепція, методологія, правова природа. // Право України, №1, 2015 – С.107-115.
7. Романюк В.А. Позовна давність у цивільному праві. Монографія. / В.А. Романюк. К. 2019. – 236 с.
8. Утехін І.Б. Виконання договорів з передачі майна у власність: монографія – Чернівці, Місто, 2015. - 272с.
9. Правові інститути в умовах світових процесів глобалізації: проблеми та перспективи розвитку: колективна монографія/ за ред. О.М. Селезньової. Чернівці: Місто,2023. Розділ 4, С. 94-124.
10. Утехін, І. (2020). Договір на проведення клінічних випробувань лікарських засобів: питання належної кваліфікації. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*, 3(91), 239-249. <https://doi.org/10.33766/2524-0323.91.239-249>

11. Утехін І.Б. (2023) Захист прав споживачів в Україні та ЄС: сучасний стан та перспективи. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка 2 (102): 216-228.
12. Утехін І.Б. (2023) Виконання споживчого договору в Україні та Європейському Союзі : загальні положення. Вісник Луганського навчально-наукового інституту справ імені Е.О. Дідоренка. Вип. 4(104) : 228-240 DOI: 10.33766/2786-9156.104.228-24
13. Утехін І.Б. (2024) Елементи виконання споживчого договору в Україні та Європейському Союзі. Вісник навчально-наукового інституту імені Е.О. Дідоренка. Вип. 3 (107) : 187-196
14. Утехін І.Б. (2024) Договір найму житла в Україні та Німеччині: загальні положення. Вісник навчально-наукового інституту імені Е.О. Дідоренка. Вип. 4 (108) : 118-127.
15. Правова доктрина України у 5-т. Т.3: Доктрина приватного права / Н.С. Кузнецова, Є.О. Харитонов, Р.А. Майданик та ін.. За ред. Н.С. Кузнецової. – Х.: Право, 2013. –780 с.
16. Безклубий І.А. Банківські правочини: монографія. К.: Інюре, 2007. 456 с.
17. Відшкодування моральної та матеріальної шкоди: навч.посіб./ М.К. Галянтич, А.Б.Гриняк та ін.; за ред. М.К. Галянтича. – К. : Юрінком інтер, 2011. 624 с.
18. Спадкове право: науково-практ. посіб./ за ред.. С.Я. Фурси К.2008. -(Нотаріат. Адвокатура. Суд) -982 с
19. Бондарчук Н.О. Представництво за довіреністю URL:https://minjust.gov.ua/m/str_20083
20. Ясинська М. Повноваження на представництво в суді: нова практика: URL: <https://pravo.ua/povnovazhennya-na-predstavnictvo-v-sudi-nova-praktika>
21. Пацурківський Ю.П. Окремі методологічні проблеми розуміння природи власності та права власності/ Репозитарій Національного університету «Одеська юридична академія»: URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/13188>
22. Савченко В.О. Принцип неприпустимості свавільного втручання у сферу особистого життя людини як прояв свободи волі. Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Серія «Право», (32) 2021. <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/17816>

Інформаційні ресурси

1. Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України. Затв. Наказом Міністерства юстиції України 22.02.2012 р. № 296/5: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12>.
2. Постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 29.05.2013 № 11 «Про деякі питання визнання правочинів (господарських договорів) недійсними» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0011600-13#Text>
3. Постанова ПВС України «Про судову практику в справах про спадкування» від 30.05.2008 р. № 7. Електронний ресурс // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-08>
4. Правила користування приміщеннями у житлових будинках та гуртожитках із змінами від 14.01.2009 р. Електронний ресурс: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/572-92>.

5. Постанова КМУ України від 8 жовтня 1992 р. № 572 « Про механізм впровадження Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду»»: Електронний ресурс // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/572-92>
6. Договір найму (оренди) житлового приміщення. Роз'яснення Міністерства Юстиції від 5.01.2011 р. Електронний ресурс: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0006323-11>
7. Порядок оренди житла з викупом від 25.03.2009 р. № 274 Затв.ПКМУ України : Електронний ресурс // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/274-2009-п>
8. Постанова ПВС України «Про практику розгляду судових справ про захист прав споживачів» № 5 від 12.04.1996 р. Електронний ресурс: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-96>

Інформаційні ресурси

(нормативна база, джерела Інтернет, адреси бібліотек тощо)

1. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws> - офіційний веб-портал Верховної Ради України.
2. <http://www.reyestr.court.gov.ua/> - Єдиний державний реєстр судових рішень.
3. <http://www.ligazakon.ua> - Портал Ліга Закон.
4. <http://www.nau.ua> - Професійна юридична система Мега-НАУ.
5. <http://pravo.ua> – Юридичний портал Pravo. Видавництво «Юридична практика».
6. <https://urist-ua.net/> - Юрист – UA – актуальні зразки договорів України та юридична допомога за українським законодавством.
7. <https://www.ilo.org/global/lang-en/index.htm> - Міжнародна організація праці.
8. <https://dsp.gov.ua/> - Державна служба України з питань праці.
9. <https://www.cuspu.edu.ua/ua/pro-biblioteku/novyyny> - бібліотека ЦДПУ ім. В. Винниченка.